

ความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงาน
ในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
Buddhist Laities Opinion toward the Operation of Thinkakhao Meditation
Center, Kaem – Oan Subdistrict, Jombueng District, Ratchaburi Province

เสริบศักดิ์ แสงสุข

Serebsak Saengsuk

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Graduate School Mahamakut Buddhsit University

E-mail: Serbsaksaengsuk@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 17 กรกฎาคม 2562

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 20 สิงหาคม 2562

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 29 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ของอุบาสกและอุบาสิกาที่มี เพศ อายุ การศึกษาและสถานภาพสมรสที่ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อุบาสกอุบาสิกา ที่มาปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว จังหวัดราชบุรี ได้กลุ่มตัวอย่าง 159 คน ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยวิธีการเลือกประชากรแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มี 2 ประเภท ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 2) สถิติเชิงอนุมาน คือการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ส่วนข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1. อุบาสกอุบาสิกาที่มาปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อยแล้ว พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ด้านวิทยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านเงินทุน และด้านสถานที่ ตามลำดับ 2. อุบาสกอุบาสิกาที่มีเพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน 3. อุบาสกอุบาสิกาที่มาปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านสถานที่ คือ ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องน้ำ ที่ยังไม่เพียงพอต่อผู้มารับบริการ 2) ด้านวิทยากร คือ ควรมีวิทยากรเพิ่มเติมเพื่อแบ่งเบาภาระวิทยากรหลัก 3) ด้านเงินทุน คือ ควรมีการจัดหาเงินทุนที่สนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน 4) ด้านการบริหารจัดการ คือ ควรจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อดูแลหน่วยงานต่าง ๆ

คำสำคัญ: อุบาสกอุบาสิกา, ความคิดเห็น, สำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1) to study the Buddhist laities opinion toward the operation of Thinkakhao meditation center, Kaem – Oan subdistrict, Jombueng district, Ratchaburi Province 2) to compare the Buddhist laities opinion toward the operation of Thinkakhao meditation center, Kaem – Oan subdistrict, Jombueng district, Ratchaburi Province according to differentiation of their sexes, ages, educations, and statuses and 3) to collect the suggestions concerning the Buddhist laities opinion toward the operation of Thinkakhao meditation center, Kaem – Oan subdistrict, Jombueng district, Ratchaburi Province

The population of this research were the laities that came to practice in Thinkakhao meditation center. The quantitative data was collected from the sampling group totally 159 persons, identified the size of sample by Krejcie and Morgan table, through the purposive sample. Data collective instrument was questionnaires, both close ended and open ended, and they were analyzed by two kinds of analytical statistics : 1) Descriptive statistics were composed of frequencies, percentages, means, and standard deviations. 2) Inferential statistics were t-tests and One-Way ANOVAs or F-tests, if statistically significant difference was found at 0.05, it would be tested in pair by means of Significant Difference (LSD) method, the data analysis by instant computer program, and the suggestion analysis by content analysis.

The results of the research were found as follows: 1. The laities that came to practice in Thinkakhao meditation center had the opinion toward the operation of

Thinkakhao meditation center, Kaem – Oan subdistrict, Jombueng district, Ratchaburi Province as whole 4 aspects at highest level. When considering by aspect with the mean ranking from high to low, were found that, the opinion toward the operation of Thinkakhao meditation center, Kaem – Oan subdistrict, Jombueng district, Ratchaburi Province was men or narrator aspect, followed by management and money aspect, and material or place aspects, respectively. 2. The laities that came to practice in Thinkakhao meditation center with difference of their sexes, ages, educations, and statuses had no a difference on the opinion toward the operation of Thinkakhao meditation center, Kaem – Oan subdistrict, Jombueng district, Ratchaburi Province. 3. The laities that came to practice in Thinkakhao meditation center had suggestions as follows: 1) place aspect, should have more the convenient equipments in the bathrooms and toilets are not sufficient for the ones who approach to service 2) narrator aspect, should have more the narrator to lighten the load of the main narrator, 3) money aspect, should set up with investment that support by government and private sector and 4) management aspect, should set the executive board for taking care of organization.

Keywords: Buddhist laities, opinion, Thinkakhao meditation center

1. บทนำ

พระพุทธศาสนาจะเจริญมั่นคงหรือเสื่อมลงนั้นขึ้นอยู่กับพุทธบริษัท 4 คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และ อุบาสิกา ที่ทำหน้าที่ศึกษาหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ ซึ่งมีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก มีการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และช่วยเผยแผ่ให้คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าขยายออกไป ดังนั้นการที่พระพุทธศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองขึ้นไม่เสื่อมลง ถ้าหากพุทธบริษัทยังมีการศึกษาเล่าเรียนในพระปริยัติธรรม และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือปฏิบัติศีลธรรม พระพุทธศาสนาก็จะเจริญ และตรงข้ามถ้าพุทธบริษัทไม่มีการศึกษาเล่าเรียนในพระปริยัติธรรม และไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือปฏิบัติศีลธรรม พระพุทธศาสนาก็จะเสื่อมลง ดังพุทธองค์ทรงตรัสกับกิมพิละว่า ดูก่อนกิมพิละ เมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว พวกภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาในพระธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มีความเคารพ มีความยำเกรงในพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในสิกขา และมีความเคารพ ความยำเกรงซึ่งกันและกัน ดูก่อนกิมพิละนี้แลเป็นเหตุ เป็นปัจจัยให้พระสังฆธรรมดำรงอยู่ได้นานแม้พระตถาคตจะปรินิพพานไปแล้ว (อง.ปณจก. 36/201/439-440)

อุบาสกอุบาสิกา จัดเป็นพุทธบริษัท 2 ในองค์ประกอบของพุทธบริษัท 4 ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ฝากฝังหน้าที่การดูแลรักษาพระพุทธศาสนาไว้ อุบาสกอุบาสิกาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญ ในการศึกษาเล่าเรียนในพระปริยัติธรรม และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และรักษาความสมดุลของพุทธบริษัทมิให้สั่นคลอน หรืออ่อนแอลง พระพุทธศาสนาก็จะเจริญมั่นคง อุบาสกอุบาสิกาจึงมีส่วนทำให้พระ

ศาสนานั้นคง รวมทั้งการมีสำนักปฏิบัติธรรมเพื่อให้อุบาสกอุบาสิกาใช้เป็นสถานที่ อบรมศึกษาธรรม และปฏิบัติธรรม ย่อมส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นแน่นหนาและมั่นคงของพระพุทธศาสนา

สำนักปฏิบัติธรรมเป็นสถานที่หนึ่ง ที่ใช้อบรมศึกษาธรรมและปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกา จึงมีส่วนสำคัญในการเผยแผ่ธรรมะอันเป็นคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สำนักปฏิบัติธรรมจึงมีหน้าที่มีการดำเนินงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งยังมีส่วนช่วยรักษาความสมดุลของพุทธบริษัทให้คงอยู่ตลอดไป มิให้พุทธศาสนาเสื่อมลง สร้างความเป็นปึกแผ่นแน่นหนาและมั่นคงของพระพุทธศาสนาในการเป็นสถานที่หนึ่ง ที่ให้การศึกษาระบบและปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกา

สำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว เลขที่ 148 หมู่ที่ 15 ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี เป็นสำนักปฏิบัติธรรมแห่งหนึ่งที่สืบทอดหลักคำสอนและการปฏิบัติธรรม รวมทั้งการเผยแผ่คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยถือหลักธรรมเป็นสรณะไม่ยึดถือบุคคลเป็นสรณะ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนพุทธบริษัท เพื่อการพ้นทุกข์ การเข้าถึงประโยชน์เพื่อความสุขในชาตินี้ และเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขในชาติหน้า ในปัจจุบันมีประชาชนพุทธบริษัทเลื่อมใสศรัทธาศึกษาหลักธรรมและปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมาก และมีการดำเนินงานในโครงการต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกา แต่ที่ผ่านมายังมิได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของอุบาสกและอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานของสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติธรรมผู้หนึ่งในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานของสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูลใช้ในการพัฒนาการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาวให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ในการที่เป็นองค์กรหนึ่งที่ทำให้การศึกษาปฏิบัติธรรมของพุทธบริษัท มีส่วนช่วยในการรักษาความสมดุลของพุทธบริษัท รักษาความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ของอุบาสกและอุบาสิกาที่มี เพศ อายุ การศึกษาและสถานภาพสมรสที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านประชากร** เป็นอุบาสกอุบาสิกาที่มาปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว เลขที่ 148 หมู่ที่ 15 ตำบลแก้มอ้น อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ประจำปีเดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 จำนวน 270 คน
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ผู้วิจัยจำกัดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ดังนี้

ได้แก่ ความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว เลขที่ 148 หมู่ที่ 15 ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ในด้านต่อไปนี้ 1. สถานที่ (Material) 2. วิทยากร (Man) 3. เงินทุน (Money) 4. การบริหารจัดการ (Management)

3. **ขอบเขตด้านสถานที่** สำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว เลขที่ 148 หมู่ที่ 15 ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

4. **ขอบเขตด้านเวลา** ระยะเวลาในการปฏิบัติธรรมประจำเดือนตุลาคม พ.ศ. 2555

4. สมมติฐานของการวิจัย

1. อุบาสกอุบาสิกาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

2. อุบาสกอุบาสิกาที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

3. อุบาสกอุบาสิกาที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

4. อุบาสกอุบาสิกาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.76 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา สถานะภาพสมรส

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 40 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแสดงระดับความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี เป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด (Opened-ended) ประกอบด้วยเนื้อหาคำถาม ด้านสถานที่ ด้านวิทยากร ด้านเงินทุน และด้านการบริหารจัดการ

6. บทสรุป

ผลการศึกษาความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อุบาสกอุบาสิกาที่มาปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 และ เป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 มีอายุมากกว่า 61 ปีขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา มีอายุ 41 – 60 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 และน้อยที่สุดมีอายุ 20 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.3 มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมา มีการศึกษาระดับ ปริญญาตรี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 และน้อยที่สุด มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีสถานภาพสมรส จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และน้อยที่สุด มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์ ความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี พบว่า อุบาสกอุบาสิกาที่มาปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.72 และ จำแนกในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้ 1) ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.45 2) ด้านวิทยากร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.88 3) ด้านเงินทุน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 4) ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.78

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี พบว่า อุบาสกอุบาสิกาที่มีเพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่าง

ตอนที่ 4 ผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี สามารถแยกเป็นด้าน มีรายละเอียดดังนี้ 1) **ด้านสถานที่** ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องน้ำที่ไม่เพียงพอต่อผู้มารับบริการ 2) **ด้านวิทยากร** ควรเพิ่มวิทยากรเพิ่มเติมเพื่อแบ่งเบาภาระวิทยากรหลัก 3) **ด้านเงินทุน** ควรมีการจัดหาเงินทุนที่สนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน 4) **ด้านบริหารจัดการ** ควรจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อดูแลหน่วยงานต่างๆ

7. อภิปรายผล

ผลการศึกษาความคิดเห็นของอุบาสกอุบาสิกาที่มีต่อการดำเนินงานในสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาว ตำบลแก้มอัน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การดำเนินงานของผู้บริหารมีมาตรฐานเป็นเอกภาพในกระบวนการปฏิบัติธรรม คือสำนักปฏิบัติธรรมถิ่นกาขาวเป็นสถานที่สัปปายะ สงบ รมรื่นและเหมาะสมต่อการปฏิบัติธรรม มีศักยภาพด้านผู้สอนหรือผู้ฝึกกรรมฐานที่คอย

ให้ความรู้ความสามารถในการสอนกัมมัฏฐานตามหลักมหาสติปัฏฐานสูตรเป็นอย่างดี มีเงินทุนของสำนักปฏิบัติธรรมที่เกิดจากศรัทธาของผู้บริจาค และมีการจัดการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ดรุณี ญาณวัฒนา และคณะ** ได้ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จที่เป็นแรงจูงใจให้คนเข้าวัดอัมพวันคือการเผยแผ่ศาสนาธรรมด้วยการพัฒนาจิต เน้นการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวของสติปัฏฐานสี่ เพราะมีความเชื่อว่ากรรมฐานแก้ปัญหาสังคมและประชาชนได้เป็นอย่างดี ลักษณะการเผยแผ่ศาสนาธรรมคือมีหลากหลายรูป ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย พิมพ์เอกสารแจกจ่ายให้กับผู้เข้ามาวัด จัดทำเทป วีดีทัศน์ อินเทอร์เน็ตเพื่อการเผยแผ่ ทำให้คนอยากเข้ามาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานจนสร้างอาคารปฏิบัติไม่พอเพียงต่อความต้องการ เจ้าอาวาสใช้วิธีแก้ไขปัญหาด้วยการขยายศูนย์สาขาไปยังศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน จังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

- มหามกุฏราชวิทยาลัย, มุลนิธิ. (2525). **พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปลฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย (91 เล่ม)**. พิมพ์เนื่องในวโรกาสครบ 200 ปี แห่งราชวงศ์จักรีกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช 2525. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ดรุณี ญาณวัฒนาและคณะ. (2545). **ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี**. รายงานการวิจัย, กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- บุญชม ศรีสะอาด,รศ.ดร. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**.พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.